Een normaal bestuur acht hij alleen het bestuur van zulk een vereeniging, die voor de belangen der school waakt en haar onderhoudt, waarvan de ouders der schoolgaande kinderen als zoodanig lid zijn, en voorts zij, die een bijdrage betalen, ofschoon zij geen kinderen op de school hebben, en welks bestuur dan door deze vereeniging gekozen is. Voor scholen op kerkelijken grondslag acht hij het wenschelijk, dat ook de kerkeraad uit zijn midden een lid aanwijst om zitting te hebben in het bestuur.

Alzoo tot zijn eigenlijk onderwerp komende is volgens Dr. WOLTJER de verhouding van zulk 'n schoolbestuur en de onderwijzers: 1°. naar de wet van het arbeidscontract, die van werkgever en werknemer; 2°. naar de technische kennis, in den regel die van leek en deskundige; 3°. naar het christelijk beginsel, die van medearbeiders aan het Goddelijk werk der opvoeding van gedoopte kinderen.

Hier vindt men ware dingen raak gezegd. Zoo op p. 15 over de onbevoegdheid der meeste leden van schoolbesturen om te oordeelen over de didactische en methodische zijde van het onderwijs. Zoo op p. 19. „Het hoofd der school moet hoofd blijven". „Een republikeinsche school acht ik een onding". „Daaruit volgt echter niet, dat het hoofd een absoluut monarch moet zijn, voor wiens wil allen hebben te buigen".

Maar men leze de brochure zelf.

Vereenigingsleven.

OPENBAAR MAKEN.

Dr. Lammerts van Bueren zeide op de algemeene vergadering van de Nederlandsche Middernachtzending-vereeniging, in den afgeloopen zomer te Nijmegen gehouden: „Is het volk krachtig en gezond, dan vormt het geslachtsleven niet het centrum van de gedachtenwereld; terwijl het een zeker kenmerk van verval is, wanneer wellust en ontucht als schoon en begeerlijk worden voorgesteld."

Dat zulke woorden de aandacht verdienen, zal niemand ontkennen. Zeker, vertrouwd mag worden, dat men in onze kringen onbekend is met de ontuchtige romans, die, naar de verklaringen van onze Christelijke uitgevers en boekhandelaars, in steeds grooter getale verschijnen, met de schaamtelooze stukken die op de planken komen, met de gruwelijke zonden, waarover volgens mededeelingen van buitenlandsche correspondenten, als gewone, lichte afwijkingen wordt gesproken.

De opvoering van Salomé, het quasi verfijnde product van een geest als Oscar Wilde, berucht om zijn liederlijke levenswijze, wordt door velen toegejuicht, en zou wellicht nog meer aftrek vinden indien het stuk nog wat grover was. Zelfs de tooneelverslaggever van de *Nieuwe Cour.* — immers een blad dat in tal van Christelijke gezinnen gastvrijheid vindt! — schrijft met zekere wellust over dat gemeene, perverse tooneelstuk. Edoch — men weet het: ons land is in het buitenland vermaard om zijn uitvoer van pornografische producten in allerlei vormen. Voorzeker, het liberalisme, dat de gansche vorige eeuw door gepoogd heeft, om de menschen afkeerig te maken van godsdienst en van de ordinantiën Gods, heeft een droevig succes op zijn arbeid.

Tegen de verwildering en verdierlijking van het menschelijk geslacht is Ds. Pierson jaren lang, het grootst gedeelte van zijn leven, met energie opgetreden. Onder zijn leiding werd eerst en niet zonder zegen gepoogd, dat de zonde zonde zou zijn in het oog van iedereen, door een strijd aan te binden tegen de reglementeering van de ontucht en tegen het houden van bordeelen met toestemming van de Overheid. Het sanctioneeren door de Overheid van de ontucht werd op die wijze velen een ergernis; en al mocht een gelukkig gevoerde strijd daartegen vanzelf niet de zonde zelve wegnemen, dit resultaat had de arbeid van Ds. Pierson, dat de tegenstelling tusschen ontucht en kuischheid voor een ieder duidelijk werd; voor belijders en niet belijders.

In dit licht moet ook het optreden tegen het Neo Malthusianisme en de arbeid van de middernachtzendelingen beschouwd worden. Zwakke, uiterst zwakke pogingen zijn het. Dat zij zoo. Wat geeft het trouwens — is men geneigd te vragen — als enkelen zich laten waarschuwen tegen de zoogenaamde deskundigen, die in de bladen haar afschuwelijke advertentiën plaatsen, als een middernachtzendeling er in slaagt een enkele te overtuigen, dat bij de plaatsen der zonde niet mag betreden. Tegenover den stroom van goddeloosheid en van ontucht, waarin een groot gedeelte van ons geslacht dreigt om te komen, betekent dat zoo weinig.

Inderdaad — het kan niet ontkend worden. Toch ligt de beteekenis van dezen moeitevollen maar schijnbaar nutteloozen arbeid dieper. Juist door dien arbeid wordt getuigd tegen de zonde; van het werk der mannen en vrouwen, die zich daaraan geven, gaat een krachtig getuigenis uit, dat niet kan nalaten op den duur indruk te maken, en zoo aan de conscientie van velen komt aankloppen.

Er is een tijd geweest, dat men zich verbeeldde, den sterke te binden, door hem dood te zwijgen. Wat de zonde der ontucht betreft, 'savonds in de Catechismuspreek over het zevende gebod, mocht er over gesproken worden; maar overigens moest worden gezwegen van het kwaad, dat zoo ontelbare slachtoffers maakt. Maar men heeft allengs leeren verstaan het woord van Paulus: „Al deze dingen van het licht *bestraft* zijnde worden *openbaar*; want al wat openbaar maakt, is licht."

Openbaarheid — in den zin als door de vrienden van Ds. Pierson's streven wordt opgevat. De zonde moet als zonde worden aangeduid, aangewezen, opdat geen onwetendheid moge worden voorgewend. Als zoodanig is ook het wetsontwerp betreffende het onderzoek naar het vaderschap niet zonder waarde.

Aan den vooravond van de jaarvergadering van de Ned. Middernachtzending vereeniging, Woensdag 31 Juli l.l., sprak de grijze Pierson naar aanleiding van Matth. 12 : 29; een tekst zeer rijk van inhoud en leering, bijzonder met het oog op den strijd tegen de ontucht. Gods heerlijke en heilige vaten heeft de Satan geroofd en verontreinigd. Hoe zullen ze hem weder worden ontnomen en aan Gods eer gewijd — vroeg Ds. Pierson, en hij antwoordde:

Dat gaat niet zonder hevigen strijd. En naar mate die strijd krachtiger gevoerd wordt, zal de Satan zich ook sterker toonen in zijn verweer. Sterk om den arbeid der redding zoo mogelijk te verijdelen, maar vooral om het getuigen tegen de zonde tegen te staan, ook het getuigen voor den Goddelijken eisch der kuischheid.

„Hoe zal men den sterke de gestolen vaten weder ontrooven, tenzij men hem durve te staan, hem binde en gebonden wete te houden?

„Daarvoor is het noodig, dat wij dien sterke en zijne wapenen en listen kennen, en leeren hoe wij hem binden kunnen.

„Vele wapenen heeft hij, niet alleen zware en ruwe, maar ook dubbel gevaarlijke, fijne en betooverende wapenen.

„Betooverende — de Satan weet een leven in de zonde zoo interessant, zoo aantrekkelijk voor te stellen; veel interessanter dan een leven in eenvoud en oprechtheid voor God en menschen. Lees de romans onzer dagen, een kuisch en trouw menschenleven vindt men vervelend. Trouweloosheid en echtbreuk boeiend.

„Maar de zonde is niet interessant, ze is verachtelijk, afzichtelijk. 't Is bedrog, wanneer zij bekoorlijk wordt voorgesteld.

„Een tweede wapen van den Satan is een slappe moraal: „Men is maar eens jong." Wie weet wat hoog geëerde mannen zelf in hun jeugd geweest zijn? Laat u niets wijs maken — zoo fluistert hij den jongen mensch in — er is niemand, die altijd een kuisch leven geleid heeft.

„Dan weder verschuilt hij zich achter het ernstig mom der wetenschap, en verkondigt dat men geen kloostermoraal kan stellen aan jonge mannen; dat de wetenschap heeft „uitgemaakt" dat een volwassen man zich niet zonder schade intoomen kan.

„Dan weder toont hij een medelijdend hart: oorzaak van de ontucht is de armoede. Die ongelukkige schepsels, zij verkoopen haar lichaam uit gebrek. Wanneer iemand op huwbaren leeftijd gekomen, geen vrouw onderhouden kan, val hem dan niet hard, wanneer hij op andere wijze zijn driften zoekt te bevredigen.

„Zoo weet deze roover zijn stem telkens te veranderen en zelfs onder het mom van zachtmoedigheid de gruwelijkste en wreedste zonden te bevorderen.

„Hem te dooden, wij kunnen het in deze zondige wereld niet; maar gebonden kan hij worden.

„De Heere Jezus heeft ons het voorbeeld gegeven, door een beroep op het Woord Gods: „Er staat geschreven."

Zoo ging de grijze prediker voort om te getuigen tegen de zonde, om allen op te wekken mede te getuigen, en om aan te toonen ook, hoe Satan onophoudelijk bezig is zich toe te eigenen de vaten, die hem niet toekomen: door tegenover het huwelijk de vrije liefde te verkondigen, door de vaan der vriendschap te bezoedelen.

Zoo is Satan gedurig bezig al Gods vaten te bederven.

Daartegen gaat onze strijd. De heilige vaten, van uit Gods huis naar Babel weggevoerd, moeten weer tot 'sHeeren tempel worden wedergebracht, voor Zijnen heiligen dienst.

Dat zij het streven der Middernachtzending, en God bevestige daarbij aan ons Zijne belofte: In blijdschap zult gijlieden uittrekken en met vrede voortgeleid worden; de bergen en heuvelen zullen geschal maken met vroolijk gezang voor Uw aangezicht. Voor eenen doorn zal een denneboom opgaan, voor eenen distel een mirteboom; en het zal den Heere wezen tot een naam, tot een eeuwig teeken, dat niet uitgeroeid zal worden.

Zóó opgevat, is deze arbeid, waarop de wereld met minachting nederziet, en die ook in onze kringen niet altijd juist wordt verstaan, van heerlijke beteekenis. Openbare strijd tegen de zonde der onkuischheid; tegen de schaamtelooze advertenties, tegen den „handel in blanke slavinnen," tegen het N. Malthusianisme, tegen de prostitutie, tegen alle vormen, waarin de ontucht en de onkuischheid optreden.

Al wat openbaar maakt, wordt licht — zegt de heilige apostel Paulus.

En dat juist is de verdienste van den arbeid, die in de Middernachtzending een van zijn vertakkingen heeft.

Op de jaarvergadering van die vereeniging te Nijmegen — door Ds. Pierson geleid, en o. a. door de kamerleden De Visser en Schokking bijgewoond — heerschte, volgens het jaarverslag, een opgewekte, blijmoedige stemming. Trouwens, er kon op vooruitgang gewezen worden. Er zijn thans 10 afdeelingen, die met grooten zegen arbeiden. Met name mag hier genoemd worden de Groningsche zuster-vereeniging „Persis," die o. a. aan de „huizen" der zich als „deskundigen" aandienende individuen waarnemend optreedt.

Al deze arbeid is ook daarom zóó van beteekenis — het jaarverslag bevestigt het — omdat de aandacht der Overheid op de openbaringen van de zonde voortdurend wordt gevestigd, en zij geprikkeld wordt om, overeenkomstig haar roeping, streng te waken voor de publieke eerbaarheid, en voorts ook maatregelen te nemen, opdat het kwaad zooveel dit mogelijk is, gestuit worde.

De strijd tegen de ontucht, zoo als die onder de leiding van Ds. Pierson werd georganiseerd, is ook een strijd tegen de lauwheid en de laksheid van de Overheid, die ook hier als dienaresse Gods een hoogst gewichtige roeping heeft te vervullen.

Moge daarom de arbeid van de Middernachtzendingvereeniging door den Heere gezegend worden. Het hoofdbestuur bestaat uit de heeren: Ds. H. Pierson te Zetten, algemeen voorzitter; J. Müller Lijnbaansgracht 281 Amsterdam, penningmeester; W. Hovy te Amsterdam; Ds. A. S. Talma te 's-Gravenhage; N. J. A. C. Swellengrebel te Arnhem; Dr. J. Lammerts van Bueren te Amsterdam, en A. I. Da Costa te Amsterdam.

De commissie van uitvoering, regelende den practischen arbeid, bestaat uit de heeren: K. Tackema te Haarlem, voorzitter; J. N. van Munster te Arnhem; J. C. van Goudoever te Haarlem; P. van der Linden te Utrecht; W. H. Verhoeff te Apeldoorn; J. Balkesteijn te Zwolle, en G. Velthuijsen Jr. te Amsterdam, algemeen secretaris.

Het bureau van de Nederl. Middernachtzendingvereeniging is: Weteringplantsoen 22, telefoon 7995, Amsterdam.

Officieele Berichten.

Classis 's-Gravenhage.

De Kerkeraad der Gereformeerde Kerk van 's Gravenhage bericht, dat de classis 's Gravenhage D.V. vergaderen zal te 's Gravenhage op Dinsdag 12 November a.s., gewone tijd en plaats. Punten voor het agendum worden ingewacht vóór Dinsdag 29 October e.k. bij den scriba, Van Speykstraat 105, 's Gravenhage.

Namens den Kerkeraad voornoemd:
C. LION CACHET, *scriba.*

Classis Dordrecht.

De Gereformeerde Kerken in de classis Dordrecht worden uitgenoodigd voor de gewone vergadering, die D.V. op Dinsdag 14 Nov. a.s. in de Wilhelminakerk te Dordrecht zal worden gehouden.

Punten voor het agendum gelieve men vóór 31 October op te zenden aan eerstondergeteekenden.

Namens den Raad der roepende Kerk van Brussel:
J. H. M. G. WOLF, *praeses,*
5 rue Albert de Latour.
G. VAN DETH Az., *scriba.*

Brussel, 14 Oct. 1907.

Kort verslag van de vergadering der Geref. kerken in de classis Almkerk, gehouden 3 Oct. 1907 te Almkerk.

1. De praeses der roepende kerk te Werkendam B, Ds. Osinga, opent de vergadering.
2. Uit de credentiebrieven blijkt, dat alle kerken wettig vertegenwoordigd zijn. Aan twee diakenen wordt keurstem verleend.
3. In het moderamen nemen zitting: Ds. Osinga praeses, Ds. Bosch assessor, Ds. Both scriba.
4. De notulen der vorige vergadering worden gelezen en goedgekeurd.
5. In plaats van het gewone onderzoek naar art. 41 D. K. O., wordt gehoord het mondeling rapport van de pas gehouden kerkvisitatie; 'twelk geen aanleiding geeft tot bijzondere besprekingen.
6. Thans worden besproken voorstellen van Werkendam A en Almkerk, om te komen tot de stichting van een classicaal fonds, ter voldoening aan de verplichtingen van art. 13 der D. K. O., volgens de besluiten der Synode van Utrecht 1905. Alle kerken zijn in principe voor zulk een fonds, en dan wel nader volgens het voorstel van den kerkeraad van Almkerk. Dit voorstel houdt in, dat de kerken jaarlijks bijdragen tot een gezamenlijk bedrag van ƒ 600, te storten in vier termijnen, elke classicale vergadering een vierde gedeelte. Deze storting geschiedt volgens de percentage, welke voor de classicale kosten voor de kerken is vastgesteld.

In geval van emiteering stort een getroffen kerk boven de gewone bijdrage een zekere som, naar dat zulks in het voorstel nader is omschreven.

7. Tot beheering van de gelden van dit fonds wordt een commissie benoemd, bestaande uit de ouderlingen W. N. de Leeuw en J. A. Franken en Ds. W. Bosch. Deze commissie brengt op de voorjaarsclassis verslag uit en treedt dan voor één derde af.

Het voorstel Almkerk wordt door alle kerken aangenomen.

8. In de pauze werden collecten voor den evangelisatiearbeid en voor de Theol. faculteit gehouden, en de classicale kosten verrekend.
9. De vacaturebeurten worden opnieuw geregeld voor de vacante kerken Waardhuizen, Giessen-Rijswijk en Sleeuwijk.
10. De classis besluit, niet te steunen het voorstel der classis Dokkum, om aan de eerstkomende generale Synode te verzoeken, dat niemand toegestaan worde in de gemeenten op te treden, dan na afgelegd praeparatoir examen.
11. In het volgende kwartaal zullen de Kerken collecteeren voor de Theol. School en voor de Hulpbehoevende Kerken.
12. Ds. Bosch van Almkerk wenscht, uit naam der classis, Ds. Osinga van Werkendam B nog geluk met de herdenking van zijn zilveren ambtsjubileum, en bidt hem 's Heeren zegen toe voor zijn verderen arbeid. Ds. Osinga dankt voor de vele blijken van belangstelling, die hij mocht ondervinden.
13. De volgende classicale vergadering zal D.V. gehouden worden Donderdag 19 December, 's morgens 9½ uur, te Nieuwendijk. Roepende kerk is Almkerk.
14. De assessor, Ds. Bosch, gaat voor in dankzegging, en de praeses sluit de vergadering.

Namens de classis:
H. L. BOTH, *h. t. scriba.*

Buitenland.

Engeland. Een rapport over de uitwerking van de opwekking in Wales.

Nu in Wales het kerkelijk en godsdienstig leven weder tot zijn gewone bedding is teruggekeerd, kan het zijn nut hebben om de uitwerking der opwekking, die van Evan Roberts uitging, na te gaan. Niet, dat wij ons in staat mogen achten de beteekenis van de beweging, welke plaats had, nu reeds vast te stellen, maar wij kunnen nu al gegevens verzamelen om tot een eindoordeel te geraken. Tot die gegevens behoort het volgende:

De heer Wilfrid J. Rowland werd naar Wales door de National Free Church Council of England gezonden, om als officieel afgevaardigde te onderzoeken wat waarheid was in de ongunstige berichten omtrent de opwekking, die een tweetal jaren geleden in Wales plaats had. Zijn verslag was niet bemoedigend. Hij bezocht zeven-en-dertig plaatsen waar het revival-vuur het helderst gebrand had, en bevond dat overal teruggang was op te merken. Op elke plaats had men te klagen over het feit dat de kerken eden hadden verloren; in sommige plaatsen sprak men van „aanzienlijke verliezen". In de dorpen waar mijnwerkers wonen, was de toestand bijzonder ongunstig; de herbergen hadden de klanten die zij door de „revival" verloren hadden, weder terug gekregen, en vele jongelieden die er zich nog voor schamen om in herbergen gezien te worden, hebben private clubs gevormd waarin gedronken en gespeeld wordt".

Dit zal zeker wel al te donker gekleurd zijn: er zullen ook wel lichtzijden te vinden zijn. Opmerkelijk is het, dat enkele predikanten zich de schuld van den afval toerekenen, omdat zij niet in staat bleken middelen te vinden om jongbekeerden aan hun kerk te binden. Na de revivalmeetings gingen de kerken voort met het houden van hare gewone godsdienstoefeningen; men had anders moeten doen, om degenen die op de opwekkingssamenkomsten getroffen waren, aan de kerken te binden. Doch het komt ons voor, dat deze predikanten in deze verkeerd zien. Wanneer geloovigen samenkomen onder den dienst des Woords en der Sacramenten, en deze dienst heeft naar het Woord Gods plaats, dan kunnen nieuw-bekeerden daartegen geen grondige bedenking hebben. Als zij daartegen bezwaren hebben, moeten zij zichzelven herzien.

De Heilige Schrift spreekt ook van een „tijdgeloof". Er worden er nog altijd gevonden, die wanneer zij het Woord hooren, het aanstonds met vreugde aannemen, doch wanneer er verdrukking of vervolging komt om des Woords wil, worden zij geërgerd en wijken weder af.

Toch blijven wij hopen, dat in Wales in menig hart een blijvende verandering is gewerkt, al blijkt het, dat ook daar niet weinig kaf onder het koren gekomen is.

Duitschland. De beweging in Keur-Hessen.

Wij deelden het een en ander mede omtrent de godsdienstige beweging in Keur-Hessen. Het Consistorium in Kassel heeft hieromtrent het volgend schrijven aan de predikanten der Hessische gemeenten gericht: „Reeds verleden maand waarschuwden wij tegen een beweging, die van buiten ingedragen, eerst in Kassel ingang vond, om daarna verder verbreid te worden, welke hier en daar verwarring en onrust in onze gemeenten gebracht heeft. Al zijn wij overtuigd dat deze beweging bij den gezonden zin onzer bevolking geen stand zal kunnen houden, zoo kan het toch tegenover vele bedroevende verschijnselen licht verspreiden, wanneer wij de beweging bij herhaling en nadrukkelijk als een onevangelische, geheel ongezonde en het geestelijke leven schadende kenschetsen, die wij met alle beslistheid van onze kerk moeten afhouden. Tot bevordering van het welzijn en het aanzien der laatste moeten wij het bijzonder den heeren geestelijken die onder ons opzicht staan, aanbevelen en uitdrukkelijk tot een ambtelijken plicht maken, dat zij zich met deze beweging waar deze zich vertoond heeft of vertoont, in het geheel niet inlaten, en haar door het bekend maken van dit schrijven van den kansel en door andere middelen die doeltreffend zijn, tegenwerken".

De beweging die zich vooral in Grossalmerode krachtig openbaarde, heeft reeds deze vrucht ten goede opgeleverd, dat in genoemde stad een hulpprediker zal gevestigd worden voor de filiaalgemeente te Epterode. Men hoopt daardoor een einde te maken aan den kerkelijken strijd, die in genoemde gemeente ontbrand is, en daardoor te voorkomen dat een 150—180 van de aanzienlijkste gemeenteleden de landskerk verlaten.

Wat men ook van de beweging in Hessen denken moge, het is niet te loochenen dat daar aan de gave van het spreken in tongen een waarde wordt toegekend, die niet in overeenstemming is met hetgeen de apostel Paulus daarover zegt, al ware het ook dat wij aannemen dat in den tegenwoordigen tijd de verschijnselen op geestelijk terrein moeten of kunnen overeenstemmen met die in den tijd kort na de uitstorting des Heiligen Geestes.

Ook staat het ons niet aan, dat in de beweging te Kassel een scherp onderscheid gemaakt wordt tusschen vergaderingen die voor Evangelisatie dienen moeten, en die welke gehouden worden „tot vereeniging van Gods volk."

Iets dergelijks vinden wij in de eerste kerken die door de apostelen gesticht werden, allerminst. Daarbij staat de prediking van den gekruisten Christus op den voorgrond, welke gebracht wordt tot bekeerden en onbekeerden.

Daarom is ook de eisch die somtijds gesteld wordt, dat onbekeerden de zaal moeten verlaten, opdat zij het werk des Heiligen Geestes niet zouden verhinderen, geheel in tegenspraak met hetgeen de Heilige Schrift ons leert. De ziel der beweging, de evangelist Dallmeyer, zeide eens, dat wanneer een onbekeerde of een die tot critiseeren gekomen was, zitten bleef, hij een schelm (Spitzbube) was. De Heere Jezus heeft zondaars tot zich geroepen en de zonde bestraft. En wanneer de Heilige Geest werkt, is deze wel in staat om alle critiek tot zwijgen te brengen.

De christelijke ervaring leert bovendien, dat soms bekeerde menschen verootmoedigd worden en veel leering putten uit hetgeen tot onbekeerden gezegd wordt, terwijl onbekeerden soms tot een heilige jaloerschheid worden verwekt, als zij de voorrechten van Gods volk hooren verkondigen.

Zuid-Amerika. In Noord-Amerika begint men steeds beter in te zien, dat men een roeping te vervullen heeft ten opzichte van Zuid-Amerika. De republieken van Zuid-Amerika zijn voor het meerendeel gevormd naar het voorbeeld van de Vereenigde Staten van N. A.

De eerste groote leider van Zuid-Amerika, Miranda, die te Caracas in Venezuela geboren was, leerde Lafayette te Parijs kennen, kwam met hem naar Amerika tijdens den vrijheidsoorlog die de Vereenigde Staten vrijmaakte van Engeland en kreeg een plaats onder de staf-officieren van Generaal Washington. Zijne eerste expeditie om Zuid-Amerika vrij te maken, werd te New-York uitgerust; daaronder waren Amerikaansche soldaten die voor de onafhankelijkheid der Vereenigde Staten gestreden hadden. Later legde Simon Bolivar, de Bevrijder bijgenaamd, op het graf van Washington de plechtige belofte af, dat hij alles zou in het werk stellen om zijn land te bevrijden. De onderscheidene deelen van Zuid-Amerika werden daarna, de een voor en de ander na, onafhankelijk. Geen wonder dat men van lieverlede de gevoelens die men van Portugeezen en Spanjaarden had overgenomen had op zijde gezet en die der Noord-Amerikanen overgenomen.

Zuid-Amerika bestaat uit elf republieken, een grondgebied bijna zoo groot als Noord-Amerika beslaande. Zulk een uitgestrekt gebied te bearbeiden is niet gemakkelijk. Velen meenen dat de bevolking, over het algemeen genomen, van de Spanjaarden afkomt en ook Spaansch spreekt. Dit is echter niet juist. Men vindt er nog vele afstammelingen van Portugeezen, en de Indianen, de oorspronkelijke bewoners, zijn op verre na niet uitgeroeid. Men houdt het er voor, dat een derde deel der bevolking van Spaansche afkomst is en dat de helft zich van de Spaansche taal bedient. Zuid-Amerika telt onder hare bewoners nog vele inboorlingen.

Men stelt zich ook gewoonlijk voor, dat Zuid-Amerika zoo goed als geheel tot de Roomsche Kerk behoort. Waarheid is, dat in de kuststreken en de voornaamste steden de Roomsche Kerk overheerschend werd. De ontdekkers en de veroveraars waren Roomsch, en planten daarom overal waar zij kwamen het kruis, en lieten priesters komen om het volk te bearbeiden. Zij vonden het land in heidendom verzonken, en zoo is het tegenwoordig nog voor het grootste gedeelte. Een zendeling getuigt dat als men van Noord naar Zuid dwars door Zuid-Amerika heenreist, men den indruk krijgt door een heidensch land te reizen. Ongeveer zeven millioen der bevolking houdt min of meer openlijk nog de afgoderij en het bijgeloof der voorvaderen aan de hand. Dit gezegde wordt door bisschop Neely van de Methodistische Episcopale Kerk van N.-Amerika bevestigd. Hij houdt het er voor, dat de bedoeling dezer uitspraken is, dat de Roomsche Kerk, die ook in het binnenland van Z.-Amerika geplant werd, niet in staat bleek het heidendom der oorspronkelijke bewoners te overwinnen.

Sedert 1835 is de Protestantsche zending zich het lot van Z.-Amerika gaan aantrekken. Er werken nu zendelingen van de Methodistisch Episcopale Kerk, van de Amerikaansche Church Missionary Society, van de Presbyteriaansche Kerk en van de Baptistische Kerk. Het is wel te betreuren, dat de verschillende kerken die in Noord-Amerika bestaan, zoodoende ook in Zuid-Amerika worden overgeplant, doch wij moeten ons bij de plutiformiteit van de Kerk van Christus neerleggen en daarom het feit aanvaarden, dat de Kerk des Heeren ook onder de heidenen in verschillenden vorm wordt voortgeplant.

Met uitzondering van Fransch Guyana zijn in alle landen van Z.-Amerika tegenwoordig Protestantsche kerken; al deze zijn nog klein, en zij kunnen er vrij bestaan.

Gemengd Nieuws.

Wij lezen in de *Ref. Ktg.:* »Voor het eerst is den Protestantschen predikanten in Rusland toegestaan een synodale samenkomst te houden. Deze heeft den 29sten September plaats gehad. Er waren predikanten uit alle deelen van het Czarenrijk bijeen."

Nadere bijzonderheden omtrent deze samenkomst worden ons niet medegedeeld. Wij kunnen echter eene vergadering van predikanten van verschillende kerken niet eene synode noemen. Het is een pastorale conferentie.

De Belgische Zendingskerk wordt tegenwoordig gediend door 33 predikanten. In het verloopen jaar werden 5 nieuwe kerken in gebruik genomen. De ontvangsten der kerk beliepen 183.500 frs., de uitgaven 220.000 frs. Het deficit werd voor een groot deel gedekt door een gave van 28.000 frs. Zou het niet tijd worden, dat de Belgische Zendingskerk aansluiting zocht bij de Gereformeerde kerken in Nederland en bij die van Brussel en Antwerpen?

WINCKEL.

Voor Kinderen.

DE KLEINKINDEREN.

BIJ GROOTVADER.

X.

De zon had reeds een paar uur geschenen, toen de beide mannen ontwaakten. Benoit haastte zich op te staan, en naar de kinderen te gaan zien. Die sliepen echter nog rustig, na den vreemden, vermoeienden nacht.

Terwijl de grootvaders zich aankleedden, beraadslaagden zij wat nu het best zou zijn voor hun kleine beschermelingen. Spoedig waren zij het eens, en na een haastig ontbijt, vertrok Rigol met de belofte, spoedig zijn vrouw te zullen zenden, die even als haar man, schoon zij weinig met hem in jaren verschilde, handen en voeten nog flink roeren kon.

Inmiddels had grootvader Benoit zijn kleinkinderen gewekt, en gezorgd voor een goed ontbijt. Terwijl zij dit verorberden, werd er over allerlei gepraat, en wilden de kinderen vooral graag weten of moeder nu ook gauw zou komen.

„Dat kan ik niet vast beloven," zei grootvader, „maar moe blijft toch om jelui denken en voor je bidden, en dat zullen wij voor moeder ook doen. En nu moet jelui eens goed luisteren wat ik zeg. Van middag gaan we uit, maar voor dien tijd moet je ons vast beloven niet uit het huis te gaan, ook niet in den tuin. In huis moogt jelui loopen waar je wilt."

Dat Marie en Elisabeth die belofte juist prettig vonden, betwijfel ik. Gelukkig was het huis groot, en de ochtend al voor een deel verstreken. Terwijl grootvader allerlei te doen had, gingen de twee meisjes het huis door, dat wel maar een verdieping had, doch heel ruim was. Er was een zeer mooie kamer met oude portretten en schilderijen, en op de tafel lag een groote Bijbel met fraaie platen, die ze wel een half uur bekeken. Toen gingen ze naar den stal, die aan het huis verbonden was, en waarin twee aardige veulentjes stonden, die hun aandacht bezig hielden, tot ze grootvader hoorden, die hen riep.

In de huiskamer vonden zij grootmoeder Rigol, die hen hartelijk verwelkomde, met hen praatte en o. a. even vroeg of aan de kleeren ook wat ontbrak — want de kinderen waren in der haast weggegaan — tot het middagmaal moest bereid. Toen men gegeten had zei grootvader:

„Nu gaan we uit rijden in den grooten wagen. Grootmoeder gaat mee."

De kinderen klapten in de handen bij het blij vooruitzicht. Weldra was het paard voorgespannen, en stegen grootmoeder en kleindochtertjes in. De laatste hadden graag bij grootvader op den bok of althans vooraan gezeten, maar dat mocht volstrekt niet. Zij begrepen niet waarom, grootvader des te beter.

Na een uur rijdens, kwamen zij aan een hollen weg. Aan het eind daarvan was een hek, dat grootvader opende. Ze stonden nu op een stuk grasland met boomen omgeven. Achteraan zag men een bouwvallig huisje.

„Nu kunt ge hier eens prettig spelen," zei grootvader, „en straks zal grootmoeder koeken bakken."

De kinderen lieten zich dit geen twee maal zeggen. Inmiddels sloot grootvader het hek, en ging toen met grootmoeder naar binnen.

Op de plek waar thans zijn kleinkinderen speelden, had grootvader Benoit zelf gespeeld, nu zeventig jaar geleden. In zijn jeugd had hij daar met zijn ouders gewoond. Later, toen hij ouder werd en ging trouwen, had hij de woning verlaten, wijl zij zoo verbazend afgelegen was, en hij een betere kon krijgen. Daar echter niemand het oude huisje en den grond koopen wilde, had hij dit behouden, en gebruikte het veld als weide en als bouwland. Vaak ging hij er heen om er te werken, en bleef dan een of meer dagen op de plek, 'snachts in het huisje vertoevend. Al mocht dus ook al iemand hem hierheen zien gaan, dat zou niet het minste vermoeden wekken. Overigens was het een plaats, waar nagenoeg nooit iemand heen kwam. Hier kon grootvader de meisjes veilig zonder door vrienden gezien te worden, laten speelen. Middelerwijl zat hij met grootmoeder in het huisje te bepraten, of het mogelijk zou zijn, de kinderen hier, althans voor een poos te herbergen. Heel gemakkelijk was dat plan niet uit te voeren, maar in grootvaders huis in het dorp, was het nog vrij wel gevaarlijker de kleinen lang te houden. Ze zouden zeker worden opgemerkt, en dan.....

Toen het donker werd moesten allen weer naar huis. De kinderen hadden zich heerlijk vermaakt en even heerlijk gesmuld aan grootmoeders lekkere koeken. Weer namen zij hun plaats in den wagen in, en voort ging het, al hortend en stootend, over den hobbeligen weg, naar het dorp.

De kinderen die veel pret hadden gehad, praatten en lachten luid, heel den weg over. Grootvader keek nu en dan eens ernstig om, en dan beduidde grootmoeder hun, dat zij een beetje stiller moesten zijn. Dat hielp een oogenblik, maar niet lang, te meer wijl de kleinen volstrekt niet begrepen, waarom grootvader, die van middag nog zoo vroolijk had meegedaan, nu zoo ernstig keek. Enkele menschen gingen hen voorbij, die door den voerman vriendelijk werden gegroet, en zonder ongeval kwam men thuis. De kinderen gingen na den avondboterham spoedig ter rust.